

певної конвергенції у її формуванні; проте поки що в аграрній політиці держави регіональний блок має переважно декларативний характер, і така сама декларативність є характерною рисою для аграрного блоку регіональної політики держави. Ліквідація тако-

го стану речей, тобто подальше поглиблення регіоналізації аграрної політики й аграризації політики регіональної в Україні, є важливою передумовою прискорення інтегрування країни до світової економіки та ЄС.

Список використаних джерел

1. *Саблук П.Т.* Регіональна інтеграція / Саблук П.Т., Власов В.І., Біленький О.Ю. – К.: ННЦ „ІАЕ”, 2010. – 366 с.
2. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку; за ред. акад. НАН України В.М. Гейця. – К.: Ін-т екон. прогноз., Фенікс, 2003. – 1008 с.
3. *Кропивко М.Ф.* Удосконалення системи державного і регіонального управління соціально спрямованим агропромисловим виробництвом / М.Ф. Кропивко // Економіка АПК. – 2008. – № 2. – С. 25-30.
4. *Зінчук Т.О.* Європейська інтеграція: проблеми адаптації аграрного сектора економіки: монографія / Т.О.Зінчук. – Житомир: ДВНЗ “Державний агроекологічний університет”, 2008. – 384 с.
5. *Павлов О.І.* Сільські території України: функціонально-управлінська модель: моногр. / О.І. Павлов. – Одеса: Астропринт, 2009. – 344 с.
6. *Бутко М.П.* Реформи і регіон. / М.П. Бутко. – Чернігів: Сіверянська думка, 1999. – 248 с.
7. *Дорогунцов С.І.* Соціально-економічні системи продуктивних сил регіонів України / С.І. Дорогунцов, Л.Г. Чернюк, П.П. Борщевський, Б.М. Данилишин, М.І. Фашевський. – К.: Нічлава, 2002. – 690 с.
8. Політика регіонального розвитку в Україні: особливості та пріоритети. Аналітична доповідь / за ред. З. Варналія. – К.: Нац. ін-т стратег. досліджень, 2005. – 62 с.
9. Держава та регіони: від патерналізму до партнерства: аналіт. доп. / С. О. Біла, О.В. Шевченко, В.І. Жук [та ін.]; за ред. С.О. Білої. – К.: НІСД, 2010. – 64 с.
10. Аграрний сектор України на шляху до євроінтеграції: моног. / Авт. кол.: М. Бетлій, О. Бородіна, С. Бородін та ін.; за ред. О.М.Бородіної. – Ужгород: ІВА, 2006. – 496 с.

Стаття надійшла до редакції 23.09.2013 р.

*

УДК 341.176:[339.92:(061ЄС:(477))]

К.С. КВАША, керівник відділу продажу сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу “Козацький зерновий союз”

Тарифні квоти та мита на аграрну продукцію при формуванні зони вільної торгівлі між Європейським Союзом та Україною

Постановка проблеми. Протягом майже двадцяти останніх років Україна реалізовує Угоду про партнерство і співробітництво з Європейським Союзом (ЄС) у контексті політики стратегічного добросусідства. Європейський вектор партнерства з ЄС дає можливість доступу українським виробникам сільськогосподарської продукції до висококонкурентного за ціною та ємного ринку продовольства. Безперечно, що для ефектвної інтеграції слід постійно підвищувати конкурентоспроможність української аграр-

ної продукції як у напрямі ціноутворення на продовольство так і в контексті його якості й безпечності. Поряд із цим створені за понад 50 років існування принципи Спільної аграрної політики дають підстави визнати сільське господарство ЄС як високоорганізовану і захищену галузь європейської економіки. За динамічного розвитку аграрного сектору в напрямі збільшення обсягів виробництва, зокрема рослинницької продукції, українські підприємства мають значні надлишки сільськогосподарської продукції, які можливо експортувати до країн ЄС. Проте подолати захисні бар'єри у торгівлі з краї-

© К.С. Кваша, 2013

нами ЄС українським товаровиробникам досить складно через нерівні умови конкуренції з їхніми іноземними конкурентами, які у всіх розвинених країнах мають суттєву фінансову підтримку держав.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати наукових досліджень з проблеми розвитку агропромислового комплексу (АПК), зокрема стратегії його розвитку на перспективу в умовах формування нових векторів зовнішньоекономічної діяльності та диверсифікації внутрішнього виробництва за формами господарювання, висвітлені у працях О. Бородіної, С. Дем'яненка, Г. Лук'яненко, Ю. Лупенка, В. Месель-Веселяка, О. Попової, М. Пугачова, В. Саблука та ін. Питання функціонування АПК України внаслідок створення зони вільної торгівлі з Європейським Союзом привертають увагу багатьох науковців, серед яких П. Гайдучкий, Т. Зінчук, Т. Лозинська, Л. Михайлова, Т. Осташко, І. Сторонянська, Б. Супіханов, О. Школьний та ін.

Мета статті – аналіз умов торгівлі сільськогосподарською та продовольчою продукцією при створенні поглибленої зони вільної торгівлі між ЄС та Україною. Важливим

напрямом визначено виявлення можливостей для експорту сільськогосподарської продукції з України до країн-членів ЄС з визначенням їхніх можливих порівняльних переваг, важливих для підвищення конкурентоспроможності українських товарів за окремими тарифними квотами.

Виклад основних результатів дослідження. Існуючі тенденції в зовнішній торгівлі сільськогосподарськими та продовольчими товарами й результати аналізу поточної ситуації на ринках основних товарів зазначених груп дали підстави прогнозувати невелике збільшення обсягів зовнішньої торгівлі ними в 2011 році порівняно з 2010-м за оптимістичного сценарію перебігу подій, та їх зниження – за песимістичного. При цьому песимістичний розвиток подій передбачав низький рівень експорту зернових, олійних культур і продуктів їхньої переробки внаслідок введення режиму квотування, експортних мит та обмежувальних дій з боку митниці. Рівень тарифного захисту ринків агропродовольчої продукції України та країн ЄС за окремими групами товарів відображено в таблиці 1.

1. Тарифний захист ринку сільськогосподарської продукції в Україні та ЄС, 2010 р.

Товарна група	Україна			ЄС		
	Середній зв'язаний тариф, %	Середній тариф, % РНС	Максимальний тариф РНС, %	Середній зв'язаний тариф	Середній тариф РНС, %	Максимальний тариф РНС, %
Живі тварини, м'ясо і м'ясопродукти	13,0	11,0	20	24,1	23,2	162
Молоко і молочні продукти	10,0	10,0	10	52,3	49,4	163
Овочі, фрукти і живі рослини	13,1	9,8	20	10,3	11,3	161
Зерно і продукти його переробки	12,7	12,7	20	21,3	17,5	111
Цукор і кондитерські вироби	17,5	17,5	50	26,4	27,5	118
Продукти сільського господарства	11	9,7		13,5	13,5	

Джерело: Побудовано за даними: World Tariff Profiles 2009. Printed by WTO Secretariat [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/tariff_profiles09_e.pdf, 2010.].

Наведені в табл. 1 дані свідчать, що найвищий рівень тарифного захисту мав ринок молока та молочних продуктів у країнах ЄС, де середній тариф становить 49,4%, а в Україні – лише 10%. Максимальні тарифи на продукцію тваринного походження в ЄС перевищують 160% в результаті застосування тарифних квот. При цьому країни ЄС підтримують тарифні квоти на 15,1% тарифних ліній агропродовольчої продукції, а

саме: велика рогата худоба (ВРХ), високоякісна яловичина, морожене м'ясо ВРХ, морожена яловичина для переробки, масло, тверді сири, сухе молоко, просо, цукрова тростина, цукор, часник, консервовані гриби, продукти із свинини, продукти із курей та індиків, продукти з яєць та альбумін, пшениця, ячмінь, кукурудза та сорго, овес, рис, виноградний сік і виноградне сусло.

Саме ці позиції зазвичай є надзвичайно складними, оскільки кожна з країн або груп країн у цих домовленостях прагне зміцнити власні потенційні можливості у виробництві відповідними зовнішніми сегментами ринків збуту. Тому аналіз внутрішнього виробництва й обсягів зовнішньої торгівлі між Україною та ЄС дає підстави для висновку, що нашій державі варто претендувати на наве-

дені нами нижче (в тексті та в табл. 2) обсяги тарифних квот. Ці пропозиції зумовлені тим, що нині виробництво свинини і м'яса та м'ясних субпродуктів птиці зростає (щороку обсяги виробництва збільшуються на 20-40% і 5-17% відповідно), і вітчизняні товаровиробники можуть значно наростити експорт власної продукції.

2. Обсяги тарифних квот для імпорту українських м'яса та м'ясопродуктів в Європейський Союз

Товарна ліній, на яку пропонується квота ЄС	Попередній компроміс
М'ясо яловичини	12 000 т/рік
М'ясо баранини	1500 т/рік з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 2250 т
Свинина	20 000 т/рік
М'ясо птиці	16 000 т/рік з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 20 000 т

Джерело: Угода про асоціацію між Європейським Союзом та його державами-членами, з однієї сторони, та Україною, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>.

Разом із тим, на нашу думку, варто було б запропонувати ЄС двостороннє вилучення цукру (коди згідно з УКТ ЗЕД 1701 12 10, 1701 12 90, 1701 91 00, 1701 99 10, 1701 99 90) із режиму вільної торгівлі між нашою Україною та Європейським Співтовариством. Стосовно пропозиції ЄС щодо запровадження тарифної квоти на цукор в обсязі 30 тис. т у рік, доцільно передбачити квоту виключно по групі 1701 (цукор із цукрової тростини або з цукрових буряків і хімічно чиста цукроза, у твердому стані) в таких обсягах: Україні з боку ЄС – 10 тис. т на рік, ЄС з боку України – 1 тис. т на рік.

Слід зазначити, що недоцільним є об'єднання груп товарів 1701 (цукор) із глюкозними сиропами згідно з кодами 1702 30 (10-50-90), 1702 40 (10-40), 1702 60 (10-80-95), оскільки останні виробляють не з цукру, а з інших видів сировини і відносять до гру-

пи антикристалізаторів, тому вони не можуть замінити цукор ні як продукт харчування, ні у виробництві продовольчих товарів.

Також, на нашу думку, доцільно об'єднати в одну квотову групу товари, які класифікуються за товарними кодами УКТ-ЗЕД 1904 30 00, а також 1903 00 00 «Перероблені зернові продукти» та «Перероблені продукти з тіста (макаронні вироби)», але за умови запровадження на них тарифної квоти 38 тис. т на рік.

Щодо насіння соняшнику (код УКТ ЗЕД 1206) можливе встановлення експортної квоти у межах 100 тис. т (без подальшого перегляду в бік збільшення), з передбаченням зниження впродовж 10 років експортного мита на нього з 10 до 5% в кінцевому періоді (по 0,5% щороку). Узагальнено цю позицію наведено в таблиці 3.

3. Обсяги тарифних квот для імпорту української продукції рослинництва в Європейський Союз

Товарна ліній, на яку пропонується квота ЄС	Попередній компроміс
Цукор	20 070 т/рік
Цукрові сиропи	2000 т/рік
М'яка пшениця, борошно та гранули	950 000 т/рік з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 1 000 000 т/рік
Овес	4000 т/рік
Крупи ячменя та борошна, оброблених зернових злаків	6300 т/рік з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 7800 т/рік
Висівки, відходи та залишки	16 000 т/рік з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 21 000 т/рік
Насіння соняшнику	100 000 т/рік без подальшого перегляду щодо збільшення

Джерело: Угода про асоціацію між Європейським Союзом та його державами-членами, з однієї сторони, та Україною, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>.

Перегрупування квотових груп «Молоко, вершки та йогурти» і «Сухе молоко» та обсягів тарифних квот по нових квотових групах можливе за умови збільшення тарифної квоти нової квотової групи «Сухе молоко» (групи товарів згідно з УКТ ЗЕД 0402.21, 0402.29, 0403.90, 0404.90 та 0402.10) від 1500 т на рік із поступовим збільшенням до 10 000 т чистої ваги на рік.

Залежно від домовленостей з інших питань ЄС може розглядати можливість збільшення квот на кукурудзу, ячмінь та етанол. Такі поступки однієї із сторін найчастіше ведуть до відповідних поступок – з іншої, тому, на нашу думку, варто дещо обережніше ставитися до власних вимог та амбіцій на ринках окремих видів продукції.

По квотовій групі «Молоко, вершки та йогурти» (групи товарів згідно з УКТ ЗЕД 0401.10, 0401.20, 0401.30, 0402.91, 0402.99, 0403.10, 0403.90) Україна може претендувати на приблизно 8000 т на рік чистої ваги з поступовим збільшенням до 10 000 т на рік (табл. 4). При цьому тарифна квота 2500 з поступовим збільшенням до 5000 т на рік чистої ваги – на перероблені кисломолочні продукти (групи товарів згідно з УКТ ЗЕД 0403.10, 0403.90) та по тарифній квоті на перероблені масляні продукти – 250 т на рік чистої ваги (групи товарів згідно з УКТ ЗЕД 0402.20) і масло вершкове та молочні пасти – 1500 т на рік із збільшенням упродовж п'яти років до 3000 т (групи товарів згідно з УКТ ЗЕД 0405.10, 0404.20, 0405.90).

4. Обсяги тарифних квот для імпорту українського молока, молокопродуктів, а також яєць та меду в Європейський Союз

Товарна лінія, на яку пропонується квота ЄС	Попередній компроміс
Молоко, вершки та йогурти	8000 т з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 10 000 т
Сухе знежирене молоко	1500 т з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 5000 т
Вершкове масло та молочні пасти	1500 т з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 3000 т
Яйця та альбумін	1500 т з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 2000 т, 300 т яйця в шкаралупі
Мед	5000 т з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 6000 т

Джерело: Угода про асоціацію між Європейським Союзом та його державами-членами, з однієї сторони, та Україною, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>.

Щодо запровадження щорічних експортних квот і графіків скасування експортних мит на насіння деяких видів олійних культур при створенні зони вільної торгівлі між Україною та ЄС (ст. 7 «Експортні мита» розділу «Торгівля товарами, Національний режим і доступ на ринки для товарів»), тут можна погоджуватись:

- із запровадженням щорічних експортних квот на поставку з України до ЄС насіння льону (код УКТ ЗЕД 1204) в обсязі 8 тис. т та насіння ріжю (код УКТ ЗЕД 1207999700) в обсязі 250 т;

- із зниженням експортного мита на дані товари впродовж 10 років з 10% до 0% в кінцевому періоді (по 1% щорічно) (табл. 5).

5. Обсяги тарифних квот для імпорту в Європейський Союз інших видів української агропродовольчої продукції, переробленої або консервованої

Товарна лінія, на яку пропонується квота з боку ЄС	Попередній компроміс
Часник	500 т
Гриби	500 т + 500 т свіжі
Яблучний і виноградний сік	10 000 т з подальшим збільшенням протягом наступних п'яти років до рівня 20 000 т
Томати оброблені	10 тис. т на рік
Виноградний сік	10 тис. т на рік чистої ваги

Джерело: Угода про асоціацію між Європейським Союзом та його державами-членами, з однієї сторони, та Україною, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>.

Також варто, на нашу думку, об'єднати товарні позиції крохмале-патокової продукції (товарні лінії: 110812, 1702 30 (10-50-90), 1702 40 (10-40), 1702 60 (10-80-95), 230310

ції (товарні лінії: 110812, 1702 30 (10-50-90), 1702 40 (10-40), 1702 60 (10-80-95), 230310

(11), 350510 (10-50-90), 350520 (10-30-50-90) та встановити єдину квоту в обсязі 60 тис. т. Також вважаємо недоцільним винесення глюкозних сиропів згідно з кодами 1702 30 (10-50-90), 1702 40 (10-40), 1702 60 (10-80-95) за межі квоти для крохмале-патокової продукції. Це пов'язано з тим, що виробляються ці крохмалепродукти з інших видів сировини, а не цукру й належать до групи антикристалізаторів та не можуть замінити цукор при виробництві харчової продукції. Глюкозні сиропи мають специфічну сферу застосування і не можуть негативно вплинути на ринок цукру країн ЄС (ємність ринку цукру понад 20 млн т) в межах запропонованої квоти у 60 тис. т.

Однак це може спричинити закріплення нинішніх нерівноправних для України умов торгівлі крохмалепродуктами з країнами ЄС і позбавить перспективи розвитку галузі, обсяги виробництва якої становлять близько 300 тис. т на рік, що у вартісному вираженні дорівнює близько 400 млн дол. США. Крім того, слід враховувати збитки супутніх галузей. І це при тому, що виробники з країн ЄС на сьогодні вже потужно представлені на українському ринку крохмале-патоковою продукцією, зі свого боку погоджуючись надати безмитну квоту в обсязі лише 5 тис. т, тобто у 6 разів менше наявних обсягів поставок із ЄС в Україну. За експертними оцінками компаній „Frost & Sullivan” (Великобританія) та «Giract» (Швейцарія), у 2010 році обсяг виробництва крохмалепродуктів у країнах ЄС перевищив 14 млн т (передбачається, що до 2013 року він буде на рівні 16,5 млн т), для виробництва яких перероблено понад 24 млн т первинної сировини (пшениці, кукурудзи та картоплі), тому для України бажаним є встановлення квоти в розмірі принаймні 60 тис. т. Таким чином, частка прогнозованого експорту в межах квоти (60 000 т) становитиме лише 0,43% та 0,36% ринку крохмалепродуктів країн ЄС, що негативно вплине на ринок країн ЄС.

Окреме місце в Угоді відведено лібералізації торгівлі рибною продукцією. З огляду на незначні обсяги торгівлі або взагалі її відсутність за певними групами товарів, після консультацій з вітчизняними виробниками погоджується негайне встановлення ну-

льового мита на окремі визначені групи товарів.

Щодо товарної позиції 0305.30.30.00 (лосось тихоокеанський (*Oncorhynchus nerka*, *Oncorhynchus gorbusha*, *Oncorhynchus keta*, *Oncorhynchus tshawytscha*, *Oncorhynchus kisutch*, *Oncorhynchus masou* та *Oncorhynchus rhodurus*), лосось атлантичний (*Salmo salar*) і лосось дунайський (*Hucho hucho*), лосось солоний або у розсолі, то пропонується встановити пороговий рівень імпорту, досягнення якого даватиме право Україні застосувати відновлення ставки MFN на рівні 200 т (станом на 2010 рік імпорт за цією товарною позицією становив 173, 3 т).

Щодо решти товарних позицій, з яких питання не було врегульовано, то вважаємо, що ставки ввізного мита мають залишатись на діючому рівні.

На наше переконання, поступки по окремих товарних позиціях з огляду на потужне субсидіювання з Фонду рибного господарства рибопереробної промисловості ЄС, зокрема фінансування заходів із запровадження НАССР за рахунок бюджету, здатні створити загрозу для вітчизняного ринку, оскільки Уряд України не може погодитись як з огляду на фінансові можливості, так і з урахуванням стану та напрямку переговорів у рамках раунду Доха на зменшення субсидіювання у рибному господарстві.

З-поміж названих агропродовольчих товарів існує ряд таких, на які, на нашу думку, можна збільшити квоту, оскільки це сприятиме розвитку вітчизняного виробництва і більшою мірою відповідатиме потенційним можливостям нашої країни на європейському та світовому ринках. До таких товарів відносимо яйця та альбумін (до рівня 20 тис. т на рік), мед (до рівня 10 тис. т на рік), м'яку пшеницю, борошно та гранули (до рівня 1,5 млн т на рік), крупи ячменя та борошна, оброблених зернових злаків (до рівня щонайменше 15 тис. т на рік) та висівки, обрубки та залишки (до рівня 50 тис. т на рік).

Зауважимо, що за умовами Угоди про ЗВТ з ЄС сторони не повинні зберігати або запроваджувати будь-яких мит або зборів, що мають еквівалентну дію, які накладаються на товари або запроваджуються у зв'язку з вивезенням товарів в Україну. Однак, упродовж

15 років після набуття чинності Угоди Україна матиме право застосовувати захисні заходи у вигляді додаткового збору до вивізного (експортного) мита щодо окремих товарів, якщо впродовж будь-якого однорічного періоду після набуття чинності сумарний обсяг експорту з України до ЄС по кожному визначеному коду УКТ ЗЕД досягне встановленого обмежувального обсягу.

Додатковий збір Україна може застосовувати до решти періоду. Вона застосовуватиме захисні заходи на засадах прозорості. З цією метою невідкладно (без затримки) повідомляє ЄС у письмовій формі про намір застосувати такий захід і надає всю належну інформацію включаючи обсяги (у тоннах) вітчизняного виробництва або збору продукту, а також обсяги експорту загальні та до ЄС. Україна має звернутися до ЄС за консультацією стосовно застосування заходів для обговорення наданої інформації. Будь-які заходи не застосовуються впродовж 30 днів з моменту запрошення на консультації.

Україна також має надати гарантії того, що статистична інформація, використовувана як підстава для запровадження захисних заходів, є достовірною, адекватною та публічно доступною на періодичній основі. Вона має без затримки надавати щоквартальну статистичну інформацію щодо загальних обсягів (у тоннах) експорту, в тому числі до ЄС. Імплементация та реалізація даних положень може бути предметом обговорення та перегляду на засіданні Комітету з торгівлі товарами ЄС. Будь-які поставки товарів, що є предметом захисних заходів, які знаходи-

лись у дорозі відповідно до договору, укладеного до моменту запровадження додаткового збору не мають бути предметом для стягнення додаткового збору.

З існуючої практики формування двосторонніх відносин випливає, що жодна із сторін не повинна зберігати або запроваджувати будь-яких мит або зборів, які мають еквівалентну дію, що накладаються на товари або запроваджуються у зв'язку з вивезенням товарів в іншій країні. Тому для товарів, щодо яких в Україні встановлено експортне мито та які експортуються до країн-членів ЄС, вона запровадить такі спеціальні умови торгівлі, як щорічні експортні квоти. Зазвичай їхні обсяги встановлюються додатковими угодами або додатками до вже існуючих. Крім того, для обсягів, визначених експортною квотою, Україна щорічно впродовж 10 років знижуватиме ставки експортних мит відповідно до графіків. У торгівлі товарами з ЄС, щодо яких Україна скасовує експортні мита, можуть застосовуватися спеціальні заходи. Також щодо товарів, які експортуватимуться поза межами встановлених тарифних квот, діятимуть експортні мита за ставками, чинними для третіх країн. І, нарешті, обсяги експортних квот не є абсолютно сталими величинами і можуть переглядатися.

З-поміж агропродовольчих товарів, до яких можна застосувати це правило, найбільш цікавим для нашого дослідження є насіння соняшнику. Прогнозовані графіки застосування захисних заходів і максимальні розміри додаткового збору, які Україна може собі дозволити, наведено в таблиці 6.

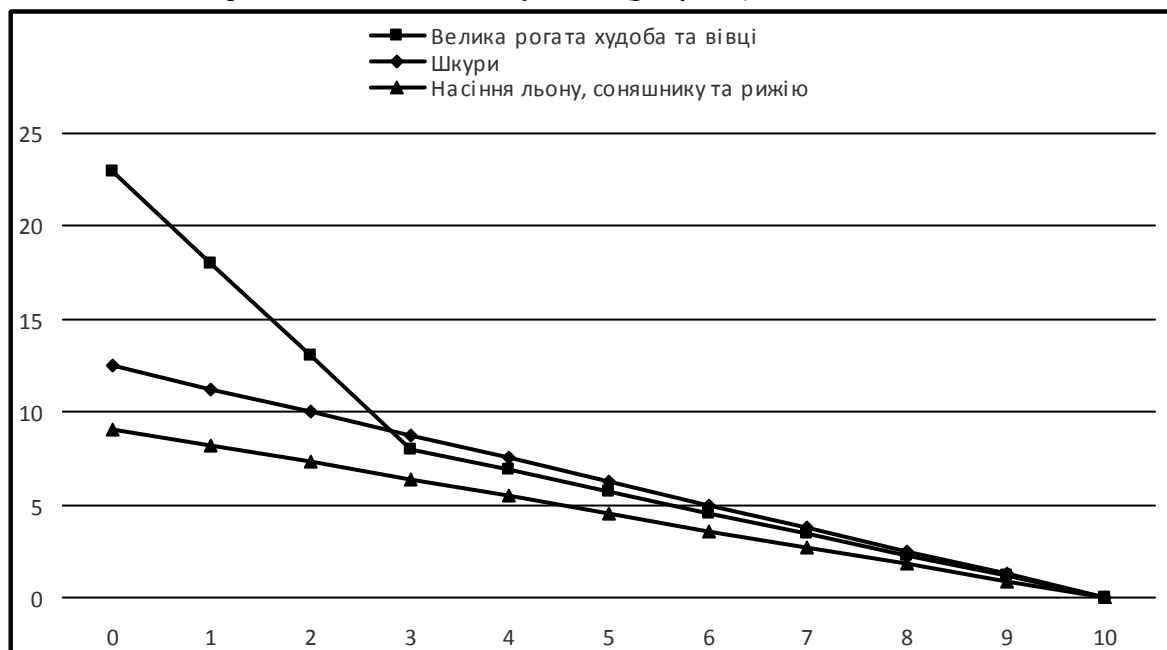
6. Застосування захисних заходів щодо насіння соняшнику (ціле або подрібнене, що класифікується за кодом згідно з УКТ ЗЕД: 12 06 00)

Рік (СОТ)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Зобов'язання України в рамках СОТ	11,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Рік (УВТ)	0	+1	+2	+3	+4	+5	+6	+7	+8	+9	+10	+11	+12	+13	+14	+15
Рівень експортного мита для ЄС	9,1	8,2	7,3	6,4	5,5	4,5	3,6	2,7	1,8	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Обмежувальний обсяг (тис. т)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Максимальний розмір додаткового збору	0,9	1,8	2,7	3,6	4,5	5,5	6,4	7,3	8,2	9,1	10,0	8,0	6,0	4,0	2,0	0,0

Джерело: Угода про асоціацію між Європейським Союзом та його державами-членами, з однієї сторони, та Україною, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>.

Наведені розрахунки дійсні за умови, якщо набуття чинності Угоди про вільну торгівлю відбудеться між 01.01.2013 та 15.05.2014 р. Якщо Угода не набуде чинності у визначений термін, таблиця має бути

перерахована з метою збереження відносної переваги (у тій самій пропорції) порівняно зі зв'язаною у рамках СОТ ставкою експортного мита, визначеною для кожного періоду (рисунок).

Динаміка скасування експортного мита Україною на окремі види продукції, % від митної вартості

Джерело: Угода про асоціацію між Європейським Союзом та його державами- членами, з однієї сторони, та Україною, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>.

В цілому скасування імпортного мита з моменту набуття чинності Угоди матиме характер поступового скорочення до абсолютного скасування. Це також дасть можливість учасникам ринку здійснити відповідні зміни, адаптуватись, відповідно споживачі можуть розраховувати на підвищення якості та здешевлення продовольчих продуктів.

Європейський Союз та Україна повинні вжити всіх заходів, щоб при торгівлі продукцією, щодо якої підтверджується походження та при транспортуванні якої використовуються вільні зони, розташовані на їхніх територіях, її не було замінено іншою продукцією та вона не зазнавала інших операцій, крім тих, що необхідні для запобігання її псуванню.

У цілому наведені оцінки можливих наслідків формування ЗВТ з ЄС для сільського господарства обґрунтовують необхідність жорсткого відстоювання позицій українською стороною щодо мінімального відкриття вітчизняного ринку свинини та м'яса птиці з огляду на міркування продовольчої безпеки

та сприятливих тенденцій щодо зростання попиту на світових ринках продовольства для розвитку власного виробництва. З іншого боку, відстоювання запропонованих українською стороною обсягів квот на експорт в ЄС пшениці, кукурудзи, ячменю та м'яса птиці сприятиме розвитку виробництва та підвищенню обсягів експорту.

Висновки. Обсяги тарифних квот і мита, які можуть бути надані Україні в рамках Угоди про ЗВТ з ЄС, з одного боку, орієнтують сільськогосподарських виробників на пільговий доступ до європейського продовольчого ринку. З іншого боку, зобов'язують українських суб'єктів підприємства в аграрному секторі, що отримають можливість експортувати свою продукцію, досягти рівня її якості та безпечності відповідно до європейських регламентів. Отже, чим більше виробників отримає можливість реалізувати вироблену продукцію в межах тарифних квот, тим більша частка вітчизняної продукції буде відповідати європейським і світовим вимогам.

Список використаних джерел

1. Можливості та застереження щодо наслідків уведення в дію положень Угоди про асоціацію між ЄС та Україною: наук. доп. / за ред. акад. НАН України В.М. Гейця, чл.-кор. НАН України Т.О. Осташко, д-ра екон. наук В.О. Точиліна; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозув." – К., 2013. – 98 с.
2. Кістерський Леонід. Шляхи та інструменти євроінтеграції / Леонід Кістерський, Олексій Плотніков // Голос України. – 2012. – 23 берез. – С. 5.
3. Одосій О.В. Розвиток агропродовольчого ринку в умовах формування зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом / О.В. Одосій // Економіка АПК. – 2013. – № 8. – С. 121-128.
4. Оцінка наслідків угоди про вільну торгівлю між ЄС та Україною в рамках проекту "Підтримка проведення громадських консультацій щодо запровадження зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://wto.in.ua/files/content/articles/fta_eu_impact.pdf
5. Европейский Союз: факты и комментарии. – 2012. – Вып. 70 [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <http://www.edcaes.ru>.
6. Филипенко А.С. Экономическая глобализация: источники и результаты / А.С. Филипенко. – Москва: «Экономика», 2010. – С. 512.
7. Сібекина А.Ю. Аналіз евентуальних можливостей від членства України в ЗВТ з СНД та ЗВТ+ з ЄС / А.Ю. Сібекина // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. – 2013. – Вип. 113. Ч. II (у двох частинах). – С.273-282.
8. World Trade Report 2013. Factors shaping the future of world trade [Electronic source]. – http://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr13_e.htm.
9. Угода про асоціацію між Європейським Союзом та його державами-членами, з однієї сторони, та Україною, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>.
10. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським союзом і його державами-членами, з іншої сторони, 30.08.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344&cat_id=223223535.
11. Burakovsky I., Movchan V., O'Keefe T.A. Ulgen S., Shnyrkov O. The impact of an FTA between Ukraine and the EU / I. Burakovsky, V Movchan, T.A. O'Keefe, S Ulgen, O. Shnyrkov // Oxford Economics, 2012. – 138pp.
12. Fugazza, Marco; Nicita Alessandro. On the Importance of Market Access for Trade. - New York and Geneva: UNCTAD, 2011.-35 p.
13. Evenett, Simon. Protectionism's Quiet Return: GTA Pre-G8 Summit Report. - London: CEPR, 2013.- 107 p.

Стаття надійшла до редакції 23.10.2013 р.

* * *